

*Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Кафедра англійської філології та методики викладання іноземних мов*

**ВИКОНАННЯ КУРСОВИХ РОБІТ
з дисципліни
«Зарубіжна література»**

**Методичні рекомендації
для студентів
денної та заочної форм навчання
спеціальність 014 Середня освіта (Мова і література (англійська))**

**2020
Мукачево**

УДК 821(100)(072)(075.8)

*Розглянуто та рекомендовано до друку Науково-методичною радою
Мукачівського державного університету
протокол № 11 від «25» червня 2020 р.
Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри англійської філології та
методики викладання іноземних мов
протокол № 15 від «15» травня 2020 року*

Рецензент: Барчі Б.В., к.психол.н., ст.викл.кафедри психології

В43

І.І.Розман Виконання курсових робіт з дисципліни «Зарубіжна література»: методичні рекомендації для студентів денної та заочної форм навчання спеціальність 014 Середня освіта (Мова і література (англійська))/ Укладач І.І. Розман – Мукачево: МДУ, 2020. – 28с. (1,6 авт.арк).

Анотація

Видання «Виконання курсових робіт з дисципліни «Зарубіжна література» Методичні рекомендації для студентів денної та заочної форм навчання спеціальність 014 Середня освіта (Мова і література (англійська))» містять вступ, загальні положення, етапи виконання курсової роботи, структуру та обсяг курсової роботи, правила оформлення курсової роботи, типові помилки при написанні та оформленні курсової роботи, додатки.

Призначене для використання студентами в процесі виконання курсового дослідження. Методичні вказівки розроблені у відповідності до програми дисципліни «Зарубіжна література».

© МДУ
© Розман І.І.

ЗМІСТ

ВСТУП	6
РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	7
1.1. Курсова робота як кваліфікаційне дослідження.....	7
1.2. Керівництво курсовими роботами.....	8
РОЗДІЛ 2. ЕТАПИ ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ	9
2.1. Загальні рекомендації.....	9
2.2. Послідовність виконання курсової роботи.....	10
РОЗДІЛ 3. СТРУКТУРА ТА ОБСЯГ КУРСОВОЇ РОБОТИ	12
3.1. Титульний аркуш.....	12
3.2. Зміст.....	13
3.3. Вступ.....	13
3.4. Основна частина.....	14
3.5. Висновки.....	15
3.6. Список використаної літератури.....	15
3.7. Додатки.....	15
РОЗДІЛ 4. ПРАВИЛА ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ	16
4.1. Загальні вимоги.....	16
4.2. Загальні правила цитування та поклики на використані джерела...	16
РОЗДІЛ 5. ТИПОВІ ПОМИЛКИ ПРИ НАПИСАННІ ТА ОФОРМЛЕННІ КУРСОВОЇ РОБОТИ	18
РОЗДІЛ 6. КРИТЕРІЇ ТА НОРМИ ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ	19
Уніфікація системи оцінювання курсової роботи студентів за 100-бальною шкалою	21
ДОДАТКИ	23
Додаток 1. Орієнтовний календарний план виконання курсової роботи...	23
Додаток 2. Зразок оформлення титульного аркуша курсової роботи	24
Додаток 3. Зразок оформлення змісту курсової роботи.....	25
Додаток 4. Зразок оформлення Вступу.....	26
Додаток 5 Правила оформлення списку використаної літератури.....	27

ВСТУП

Курсові роботи із зарубіжної літератури відіграють важливу роль у фаховій підготовці студентів. Літературознавче дослідження сприяє формуванню навиків роботи з творами художньої літератури та науковими працями, забезпечує глибше розуміння закономірностей світового літературного процесу, тенденцій розвитку національних літератур, особливостей художнього мислення.

Завдяки виконанню завдань курсових робіт розвиваються та вдосконалюються:

- навиків самостійної наукової діяльності,
- умінь свідомо концентрувати зусилля для рецепції та інтерпретації художнього тексту, аналізу творів художньої літератури,
- здатність робити концептуальні висновки,
- інтелектуальні й творчі можливості студента.

Кожна курсова робота є своєрідною співпрацею і, певною мірою, співтворчістю студента-дослідника та його керівника.

Літературознавство, одна з філологічних дисциплін, об'єднує провідні галузі: теорію літератури, історію літератури, літературну критику та компаративістику, а також допоміжні дисципліни – літературознавчі історіографію та бібліографію. Вивчення окремих творів світової літератури не може бути результативним без знання та розуміння загальних та окремих особливостей літературних творів і літературного процесу загалом, без розуміння історичного аспекту вивчення літератури, без ретельного аналізу і систематизації наукових праць та літературних джерел з обраної проблеми. Комплексний підхід до літературних явищ дасть можливість молодим дослідникам якнайглибше збагнути суть літератури, методи і прийоми аналізу художніх творів різних літературних жанрів, написаних у різні соціокультурні періоди, а також сформулювати власні уявлення про діалектику розвитку літератури та орієнтири в науці про літературу.

У пізнанні специфіки художньої літератури різних народів і різних періодів літературознавству значною мірою допомагає й інша філологічна дисципліна – мовознавство. Для цілісного та системного дослідження подій, явищ, фактів світової чи національної літератури необхідно враховувати зв'язки літературознавства з комплексом гуманітарних наук (філософія, психологія, мистецтвознавство, теологія тощо).

Методологічною основою студентських робіт є праці вітчизняних учених і письменників, а також дослідження зарубіжних літературознавців.

РОЗДІЛ 1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. КУРСОВА РОБОТА ЯК КВАЛІФІКАЦІЙНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ

Курсова робота – це самостійне навчально-наукове дослідження студента, що виконується з певного курсу або з окремих його розділів і передбачає виявлення загального рівня готовності студента до пошукової діяльності на певному етапі навчання.

Згідно з «Положенням про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах України» курсова робота виконується для закріплення, поглиблення і узагальнення знань, одержаних студентами за час навчання, та їх застосування до комплексного вирішення конкретного фахового завдання.

Написання і захист курсової роботи є невід’ємною складовою частиною навчального плану підготовки фахівців.

Тематика курсових робіт має відповідати завданням навчальної дисципліни і тісно пов’язуватися з практичними потребами конкретного фаху. Вона затверджується на засіданні кафедри. Виконання курсових робіт визначається графіком.

Мета курсової роботи:

- поглибити, узагальнити та закріпити знання, що здобув студент з історії світової літератури; з’ясувати шляхи їх застосування у комплексному вирішенні відповідної проблеми;
- виявити здатність студента самостійно осмислити проблему, творчо, критично її дослідити;
- сформувати у студентів навички самостійної роботи над першоджерелами, монографічною, довідковою літературою, фаховими виданнями, а також вміння аналізувати, критично оцінювати і систематизувати матеріал;
- розвинути здатність застосовувати отримані теоретичні знання для вирішення практичних завдань.

Основні завдання курсової роботи:

- систематизувати отримані теоретичні знання з вивченої дисципліни;
- оволодіти первинними навичками здійснення сучасних досліджень;
- перевірити якість теоретичних знань;
- удосконалити вміння формулювати висновки, пропозиції, рекомендації з предмета дослідження.

Захист курсової роботи відбувається у терміни, визначені Наказом ректора університету про проведення заліково-іспитової сесії. Захист відбувається прилюдно, у присутності студентів (або частини) студентів, які виконували свої наукові дослідження під керівництвом викладача, який організовує захист. На захисті бажана присутність інших викладачів

кафедри; крім того, можливий спільний захист курсових робіт, виконаних студентами під керівництвом різних викладачів. Студент упродовж 10 хв. розповідає про своє наукове дослідження, наголошуючи на найважливіших теоретичних літературознавчих проблемах, які знайшли своє відображення в його курсовій роботі.

Захист курсової роботи має характер наукового диспуту, під час якого присутні студенти і викладачі можуть ставити запитання, пов'язані із досліджуваною проблемою, методикою її вивчення, а також використанням наукового апарату.

Після захисту курсові роботи зберігаються на кафедрі до закінчення студентами навчання в університеті.

1.2. КЕРІВНИЦТВО КУРСОВИМИ РОБОТАМИ

Керівництво науковими роботами студентів доручається кваліфікованим викладачам (професорам, доцентам) навчального закладу.

Кафедра затверджує за кожним студентом обрану тему, встановлює терміни виконання курсових робіт та призначає наукового керівника, який координує виконання робіт.

Науковий керівник – особа, призначена завідувачем кафедри навчального закладу для підготовки курсової роботи. Студентам запропоновано список тем курсових робіт, з яких вони самостійно вибирають одну з них, після чого теми подаються для затвердження на засіданні кафедри.

Обов'язки наукового керівника:

- надавати допомогу у виборі теми, розробці плану (змісту) роботи, доборі літератури, методології та методів дослідження тощо;
- аналізувати зміст роботи, висновки і результати дослідження;
- визначати поетапні терміни виконання роботи;
- доповідати на засіданні кафедри про виконання та завершення роботи;
- дати відгук на роботу.

Відгук наукового керівника роботи пишеться у запропонованій формі.

В ньому визначають:

- актуальність теми;
- ступінь наукового і практичного значення роботи;
- рівень підготовки студента до виконання дослідницьких завдань;
- ступінь самостійності у виконанні роботи;
- новизну поставлених питань та оригінальність їх вирішення;
- вміння використовувати літературу;
- ступінь оволодіння методами дослідження;

- повноту та якість розробки теми;
- логічність, послідовність, аргументованість, літературну грамотність викладення матеріалу;
- можливість практичного застосування роботи або окремих її частин;
- висновок щодо відповідності роботи вимогам, що ставляться перед кваліфікаційними роботами.

Науковий керівник має право не допустити роботу до захисту, якщо вона не відповідає вимогам. Викладач, який здійснював наукове керівництво роботою, обов'язково бере участь у процедурі захисту у ролі одного із членів комісії.

Критеріями пропонованих тем курсових робіт є: актуальність науково-дослідницьких проблем, зв'язок з курсами, що їх вивчили студенти, наукові зацікавлення викладачів кафедри, що відповідають кафедральній науковій проблематиці, а також потреба заповнити «білі плями» у дослідженні світової літератури.

Після обрання студентом теми курсової роботи, яку занотовує у кафедральному списку, складається індивідуальний календарний план роботи (див. Додаток 1). Згідно з індивідуальним календарним планом протягом зазначеного часу відбуваються консультації з керівником. На першій консультації керівник окреслює тему, приблизний план роботи, формулює мету і завдання дослідження, рекомендує основну бібліографію і наукову літературу. На всіх етапах виконання роботи студент може звертатися до керівника за консультацією. Практика підтверджує, що важливо ознайомити керівника з чернеткою курсового дослідження на початковому етапі роботи, оскільки це дозволяє уникнути теоретичних, методологічних і стилістичних помилок у роботі.

РОЗДІЛ 2 ЕТАПИ ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

2.1. ЗАГАЛЬНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Написання курсової роботи із зарубіжної літератури має свої особливості. Вивчення окремих творів дає змогу пізнати своєрідність розвитку національної літератури і, ширше, національної культури. З іншого боку, твори, вибрані для студентських робіт, характеризують зарубіжну літературу певної доби, дають можливість на практиці дослідити сенс таких понять, як, скажімо, ренесансний гуманізм, романтизм, класичний реалізм тощо.

Саме тому, працюючи над *курсвою роботою*, студенти повинні використовувати свої знання не лише в галузі історії літератури і літературної критики, а й, значною мірою, теорії літератури. Досліджуючи художній твір, бажано ознайомитися з іншими творами письменника, еволюцією його творчості. Це дасть змогу краще пізнати особливості

творчого методу письменника.

Варто одразу ж усвідомити, що всі курсові роботи мають проблемний характер. Це означає, що під час написання свого першого наукового дослідження з історії світової та національної літератур студент повинен навчитися формулювати наукові ідеї (посилаючись на відповідні праці вчених-літературознавців), аргументовано викладати власні думки і спостереження (підтверджуючи їх цитатами з тексту твору та літературознавчих праць). Курсова робота буде переконливою лише за умови, що її основу складатиме **аналіз тексту художнього твору**. Водночас, наукова проблема, досліджувана в курсовій роботі, може поглиблюватися чи розширюватися і, таким чином, окреслювати аналітичне коло магістерської роботи.

Текст курсової роботи може бути використаний для подальшого написання та оформлення доповіді, реферату, статті, тез доповіді тощо.

При написанні курсової роботи студент зобов'язаний посилатися на художні твори, які він досліджував, на монографії і статті, з яких запозичив окремі думки, матеріали, тези. У своїх перших наукових пробах молоді дослідники повинні навчитися творчо використовувати ідеї вчених і з повагою ставитися до них. У разі використання матеріалів без посилань на джерела інформації чи дослівного переписування робота не допускається до захисту.

2.2. ПОСЛІДОВНІСТЬ ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота має свою специфіку, її деталі завжди потрібно узгоджувати з науковим керівником. Раціонально організувати роботу над темою дослідження, правильно розподілити свій час, спланувати його, глибоко і своєчасно розробити вибрану тему допоможе **алгоритм написання курсової роботи**:

1. Вибір теми, ознайомлення з обраною дослідницькою проблемою, її обґрунтування.
2. Пошук та відбір літератури за темою, її аналіз.
3. Складання робочої картотеки літератури з обраної теми.
4. Визначення об'єкта і предмета; формулювання актуальності, мети і завдань дослідження.
5. Вивчення та конспектування літератури з обраної теми.
6. Складання попереднього плану роботи, узгодження його з керівником (див. Додаток 1).
7. Виклад тексту роботи згідно з її структурою.
8. Формулювання висновків дослідження.
9. Написання вступу та огляду літератури з теми дослідження.
10. Оформлення списку використаних джерел та додатків.
11. Редагування та технічне оформлення роботи.
12. Подання чорнового варіанту роботи науковому керівникові, написання

відгуку науковим керівником.

13. Доопрацювання роботи з урахуванням зауважень і рекомендацій наукового керівника, підготовка остаточного варіанту роботи у визначений термін, за 10 днів до запланованого захисту. Студенти заочної форми навчання подають готовий варіант курсової роботи на кафедру згідно графіку проведення екзаменаційної сесії, але не пізніше першого дня її початку.

Отже, процес роботи над дослідженням поділяється на три основні етапи: підготовчий, етап роботи над змістом, завершальний.

Підготовчий етап виконання курсової роботи передбачає:

- вибір теми курсової роботи, її осмислення та обґрунтування. Перевага має надаватися темі, при розробці якої студент може виявити максимум особистої творчості та ініціативи. Разом із керівником потрібно визначити межі розкриття теми.
- з'ясування об'єкта, предмета, мети дослідження з урахуванням їх системних логічних зв'язків з темою роботи.

Робота над текстом курсової роботи як наступний етап дослідження передбачає:

- вивчення та конспектування літератури з теми курсової роботи (чим ширше та різноманітніше коло джерел, які використав студент, тим вищою є практична цінність його дослідження);
- узгодження попереднього плану роботи з керівником;
- при викладі тексту курсової роботи зважати на тему та структуру кожного розділу та підрозділу (окремий розділ – висвітлення питання, окремий підрозділ – розгляд частини питання розділу); думки мають бути пов'язані між собою логічно, увесь текст повинен підпорядковуватися загальній ідеї; один висновок не має суперечити іншому, а доповнювати чи підкріплювати його;
- кожен розділ роботи завершується висновками, на основі яких згодом формулюються загальні висновки до роботи.

Завершальний етап виконання курсової роботи – написання вступу та висновків до роботи, оформлення списку використаної літератури й додатків, редагування тексту, його доопрацювання з урахуванням зауважень наукового керівника, підготовка роботи до захисту.

РОЗДІЛ 3 СТРУКТУРА ТА ОБСЯГ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Структура курсової роботи має бути такою:

- титульний аркуш
- зміст
- вступ
- основна частина:
 - теоретико-методологічний розділ
 - практичний розділ
- висновки
- список використаної літератури
- додатки

ОРІЄНТОВНИЙ ОБСЯГ КУРСОВОЇ РОБОТИ (у сторінках):

Структурні одиниці	Курсова робота
Загальна кількість сторінок	25-30
Вступ	2-3
Теоретико-методологічний розділ	8-10
Практичний розділ	15-18
Висновки	2-3

Список використаних джерел і додатки в обсяг роботи не входять.

3.1. ТИТУЛЬНИЙ АРКУШ

Оформлення титульного аркуша

- назва відповідного міністерства (у даному разі – Міністерство освіти і науки України);
- найменування навчального закладу (Мукачівський державний університет);
- назва факультету і кафедри, де виконана робота (Факультет гуманітарний, кафедра англійської мови та методики викладання іноземних мов);
- тема курсової роботи;
- прізвище, ініціали автора із зазначенням шифру групи, назви і шифру спеціальності;
- прізвище, ініціали наукового керівника, його науковий ступінь та вчене звання;
- національна шкала;
- члени комісії;

- місто і рік виконання роботи.

3.2. ЗМІСТ

Зміст подається на початку роботи. У змісті зазначаються найменування та номери початкових сторінок усіх структурних частин курсової роботи, розділів, підрозділів і пунктів.

3.3. ВСТУП

Вступ – це візитка наукової роботи. У ньому потрібно розкрити сутність і важливість досліджуваної проблеми, аргументувати доцільність проведення власного дослідження, подати загальну характеристику роботи.

Загальноприйнята структура вступу кожної наукової роботи охоплює такі позиції:

- **актуальність обраної теми** (коротке обґрунтування доцільності роботи для розуміння окремого вибраного для дослідження моменту розвитку літературного процесу та його теоретичного осмислення);
- **об'єкт і предмет дослідження; мета і завдання дослідження** курсової роботи, перелік конкретних питань, розглянутих у роботі;
- **практичне значення роботи** (можливість використання матеріалу курсової роботи);
- **структура роботи** (перерахувати структурні розділи курсової роботи);
- **аналіз спеціальної наукової літератури**, що відповідає обраній темі, допомагає ґрунтовно її розкрити. Варто залучати до дослідження наукові праці вітчизняних і зарубіжних дослідників. До теоретичного і літературно-критичного матеріалу треба ставитись науково, однак достатньо критично, пам'ятати, що певні праці написані у конкретні історико-культурні періоди, мають на собі нашарування певних ідеологічних догматів, а тому не завжди відповідають рівневі та вимогам сучасної науки.

► **Об'єкт дослідження** – вся сукупність відношень різних аспектів теорії і практики науки, яка слугує джерелом необхідної для дослідника інформації; це частина об'єктивної реальності, яка на даному етапі стає предметом теоретичної і практичної діяльності людини.

Об'єктом дослідження може бути один чи декілька творів одного або різних письменників. Наприклад, «Роль пейзажу в романі Й.В. Гете «Страждання молодого Вертера»», «Жанр казки в англійській літературі кінця ХІХ ст.», «Е. По – теоретик і майстер новели».

► **Предмет дослідження** – це тільки ті істотні зв'язки та відношення, що підлягають безпосередньому вивченню в даній роботі, є головними, визначальними для конкретного дослідження; тобто предмет дослідження є вужчим, ніж його об'єкт (це окремі його аспекти).

► **Мета дослідження** пов'язана з об'єктом і предметом, а також з кінцевим результатом дослідження та шляхом його досягнення.

Наприклад, у курсовій роботі «Жанр роману виховання у творчості Чарлза Діккенса» *об'єкт наукового дослідження* – романи «Пригоди Олівера Твіста», «Девід Копперфілд» і «Великі сподівання»; *предмет дослідження* – особливості роману виховання на різних етапах творчості англійського письменника; *мета* – простеження еволюції творчих поглядів Ч. Діккенса.

► **Завдання дослідження** конкретизують шлях досягнення мети, визначають черговість дій дослідника і можуть включати такі складові:

- вирішення певних теоретичних питань, що належать до загальної проблеми дослідження (виявлення сутності понять, явищ, процесів, розробка ознак, рівнів функціонування, принципів розвитку тощо);
- всебічне вивчення історії дослідження певної проблеми;
- обґрунтування необхідної системи методів для дослідження обраної теми;
- практичний аналіз матеріалу, що формує дискурс дослідження.

► **Актуальність дослідження** – це міра важливості курсової роботи на даний момент і в цій ситуації для вирішення певної проблеми, завдання або питання.

► **Практичне значення** (можливість використовувати матеріал курсової роботи).

► **Структура роботи** (перерахувати структурні розділи курсової роботи)

► **Аналіз спеціальної наукової літератури.**

Загалом, Вступ демонструє ерудованість студента, вміння оперувати літературознавчими термінами і поняттями, а також його рівень опанування науковим стилем.

3.4. ОСНОВНА ЧАСТИНА

Основна частина курсової роботи розкриває теоретичні аспекти обраної теми і найповніше подає результати власного дослідження студента. Доцільно ще раз нагадати, що єдиною підставою усіх висловлених в основній частині тверджень має бути художній аналіз тексту обраного для дослідження твору. Основна частина **курсорової роботи** може складатись з двох розділів. Кожний розділ підпорядковується чітко визначеній меті і починається з нової сторінки.

До формулювань назв розділів і підрозділів висуваються такі вимоги: стислість, чіткість, синтаксична різноманітність у побудові речень (з переважанням простих, поширених), послідовне та точне відображення внутрішньої логіки змісту роботи.

Основна частина роботи дає змогу перевірити вміння студента самостійно аналізувати художній текст, використовувати теоретичні

положення для інтерпретації обраного твору, аргументувати їх конкретними прикладами із художнього твору.

3.5. ВИСНОВКИ

Висновки завершують й узагальнюють теоретичне та практичне осмислення досліджуваної проблеми. Вони повинні бути чіткими і стислими, обов'язково самостійними. Студентові належить уникати повторень і цитування. У висновках містяться відповіді на поставлені у Вступі мету і завдання, вказується на важливість здійсненого дослідження обраного художнього явища, мотивується це положення. Загалом, висновки подають головні ідеї, розглянуті в роботі, у концентрованому вигляді.

3.6. СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Список використаної літератури (художньої і наукової) складають за алфавітним порядком, спочатку розміщують літературу кирилицею, а потім латинкою. Кожний бібліографічний запис треба починати з нового рядка.

Рекомендована кількість опрацьованих джерел

для курсової роботи – не менше 10 джерел;

Відомості про джерела необхідно подавати згідно із затвердженим державним стандартом.

3.7. ДОДАТКИ

До курсової роботи можна долучати *Додатки*. Додатки можуть містити допоміжні матеріали – біографічні дані, уривки з художніх творів, окреме листування письменника, копії документів, ілюстрації, таблиці, схеми тощо. Нумерація сторінок Додатків продовжується після списку літератури, але їх обсяг не входить в обов'язкову кількість сторінок курсової роботи.

РОЗДІЛ 4 ПРАВИЛА ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

4.1. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ

Оформлення текстової частини має відповідати стандартним вимогам:

- текст курсової роботи треба набрати на комп'ютері і видрукувати на стандартному папері А-4 з одного боку аркуша;
- щільність тексту має бути однаковою; на одній сторінці розміщують до 28-30 рядків;
- текст роботи треба друкувати шрифтом Times New Roman текстового редактора Word, кегль 14, через інтервал 1,5, залишаючи поля: ліве – 30 мм, праве – 15 мм, верхнє і нижнє – по 20 мм;
- заголовки структурних частин курсової роботи (**ЗМІСТ, ВСТУП, РОЗДІЛ, ВИСНОВКИ, СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ, ДОДАТКИ**) друкують 14 жирним шрифтом великими літерами;
- відстань між заголовком і текстом повинна становити 1 інтервал;
- кожен структурну одиницю роботи починають з нової сторінки;
- нумерацію сторінок проставляють вгорі справа сторінки, без крапки; першою сторінкою роботи є титульний аркуш, що враховується при загальній нумерації сторінок, однак цифру на ньому не ставлять; нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, пунктів, малюнків, таблиць подають арабськими цифрами;
- такі структурні частини роботи як **ЗМІСТ, ВСТУП, ВИСНОВКИ, СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ, ДОДАТКИ** не мають порядкового номера; готовий, уважно вичитаний текст роботи брошурується. *Курсові роботи* зшиваються довільним способом.

У такому вигляді роботи приймаються для захисту на кафедрі (курсозна робота) або для рецензування (магістерська робота) з подальшим захистом перед Екзаменаційною комісією.

4.2. ЗАГАЛЬНІ ПРАВИЛА ЦИТУВАННЯ ТА ПОКЛИКИ НА ВИКОРИСТАНІ ДЖЕРЕЛА

Оформлення бібліографічних посилань – обов'язкова складова наукового апарату курсової роботи.

При виконанні наукового дослідження і студенти, і досвідчені науковці обов'язково використовують опубліковані матеріали, монографії, статті інших науковців. Ідеї, висновки, розробки інших науковців не можна використовувати без посилань на наукові джерела. Курсозна робота, як правило, базується на вже відомих у науці ідеях, що становлять основу вирішення поставлених у дослідженні питань та проблем. Посилання, таким

чином, дають читачеві повну інформацію щодо послідовності проведеного дослідження та обсягу зібраного матеріалу, а також дозволяють перевірити достовірність і точність наведених даних, цитат тощо.

Посилання треба подавати у найбільш оптимальний та перевірений спосіб – у тексті роботи із зазначенням порядкового номера джерела у загальному списку використаної літератури і номера сторінки, з якої береться цитата. Таке посилання вміщається у квадратні дужки [..., с. ...], номер джерела в списку літератури і номер сторінки розділяються комою.

Наприклад, у тексті роботи: «Американці, як констатує Юрій Клен, не встигли створити своєї традиції, «зверталися до того минулого, що було одночасно минулим британської нації» [1, с. 430].

З такого посилання дізнаємося, що цитата взята зі сторінки 430 монографії, яка відповідає пункту № 1 у списку використаної літератури.

В оглядах критичної літератури допускається посилання без зазначення сторінок. Наприклад: «...у працях вітчизняних учених ця проблема докладно вивчена» [3; 7; 10] або «...у низці досліджень [3-5] ...».

Назви усіх цитованих або згадуваних праць у курсовій роботі подають мовою оригіналу.

РОЗДІЛ 5

ТИПОВІ ПОМИЛКИ ПРИ НАПИСАННІ ТА ОФОРМЛЕННІ КУРСОВОЇ РОБОТИ:

1. Зміст роботи не відповідає її плану або не розкриває теми цілком чи в її основній частині.
2. Сформульовані розділи (підрозділи) не відображають реальну проблемну ситуацію, стан об'єкта дослідження.
3. Мета дослідження не пов'язана з проблемою, сформульована абстрактно і не відображає специфіки об'єкта і предмета дослідження.
4. Автор не виявив самостійності, робота є компіляцією чи плагіатом.
5. Не зроблений глибокий, всебічний аналіз нової спеціальної літератури (останні 5 – 10 років) з теми дослідження.
6. Аналітичний огляд вітчизняних і зарубіжних публікацій з теми роботи має форму анотованого списку і не відображає рівня досліджуваної проблеми.
7. Кінцевий результат не відповідає меті дослідження, висновки не відповідають поставленим завданням.
8. У роботі немає посилань на першоджерела або вказані не ті, з яких запозичений матеріал.
9. Бібліографічний опис джерел у списку використаної літератури поданий довільно, без дотримання вимог державного стандарту.
10. Як ілюстративний матеріал використано таблиці, схеми, запозичені не з першоджерела, а з підручника, навчального посібника, монографії, наукової статті.
11. Обсяг та оформлення роботи не відповідають вимогам, вона виконана неохайно, з помилками.

РОЗДІЛ 6

КРИТЕРІЇ ТА НОРМИ ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

1. Уміння визначити проблему та обґрунтувати її актуальність.
2. Рівень опрацювання теми, її розкриття.
3. Повнота аналізу літературних джерел.
4. Методологічна грамотність.
5. Обґрунтування доцільності використаних методів дослідження.
6. Відповідність висновків меті дослідження, коректність висновків.
7. Самостійність в опрацюванні матеріалу.
8. Науковий стиль; коректність цитувань; правильне оформлення бібліографії.
9. Переконливість аргументів на захисті, вільне володіння матеріалом та вміння відповідати на запитання.
10. Використання під час захисту засобів унаочнення.

Оцінка курсової роботи є інтегрованою у дисципліну «Зарубіжна література» і складає середньо-арифметичну оцінку, помножену на вагомий коефіцієнт оцінювання 0,3.

На оцінку **«відмінно»** (за національною шкалою) заслуговує робота, в якій обґрунтовано актуальність теми, чітко означено проблемну ситуацію, якісно і всебічно опрацьовано спеціальну літературу з теми дослідження, розкрито теоретичні аспекти обраної теми, аргументовано їх конкретними прикладами із художнього твору, узагальнено результати власного дослідження студента. Усі етапи роботи виконано у зазначений термін, захист пройшов успішно.

Оцінкою **«добре»** рекомендується оцінити роботу з добре виконаною теоретичною частиною, в якій обґрунтовано актуальність теми, означено проблемну ситуацію, опрацьовано спеціальну літературу з теми дослідження, розкрито теоретичні аспекти обраної теми, але недостатньо аргументовано їх прикладами із художнього твору, власний доробок студента є недостатньо переконливим.

Оцінку **«задовільно»** отримує студент, який виконав та оформив роботу за вимогами, але не проявив самостійності, опрацьовуючи тему дослідження. Висновки неглибокі. Студент має труднощі у відстоюванні власної позиції на захисті.

Оцінку **«незадовільно»** отримує студент, зміст роботи якого не відповідає її плану і не розкриває теми дослідження, є помилки у формулюванні важливих складових роботи – мети, завдання, об'єкту та предмету дослідження, порушена логіка дослідження, обсяг роботи недостатній, робота є компіляцією чи плагіатом, кінцевий результат не відповідає меті дослідження, висновки не відповідають поставленим завданням, оформлення роботи не відповідає вимогам, а на захисті не виявлено достатнього для кваліфікаційної роботи рівня володіння знаннями.

Примітка. При оцінці курсової роботи враховують участь студента у роботі студентської наукової конференції.

Таблиця відповідності оцінювання знань студентів за різними системами

БАЛИ	ECTS	ВИЗНАЧЕННЯ	ОЦІНКА КУРСОВОЇ / МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ
90–100	A	Відмінно	Відмінно
81–89	B	Дуже добре	Добре
71–80	C	Добре	
61–70	D	Задовільно	Задовільно
51–60	E	Достатньо	

Уніфікація системи оцінювання курсової роботи студентів за 100-бальною шкалою

Критерії оцінювання курсової роботи

№	Параметри оцінювання	Діапазон оцінки (бали)	Критерії оцінювання за 100-бальною системою
1	Відповідність мети, завдань, об'єкта і предмета темі дослідження	0-10	0 – мета, завдання, об'єкт та предмет не відповідають темі дослідження; 5 – мета, завдання, об'єкт та предмет частково відповідають темі дослідження; 10 – мета, завдання, об'єкт та предмет відповідають темі дослідження.
2	Відповідність змісту курсової роботи темі та затвердженому плану	0-20	0 – зміст жодного із розділів курсової роботи не відповідає затвердженому плану; 10 – зміст одного розділу курсової роботи відповідає затвердженому плану; 20 – зміст усіх розділів курсової роботи відповідає затвердженому плану.
3	Обсяг та адекватність використання першоджерел та дотримання етики посилань при написанні курсової роботи	0-10	0 – залучені матеріали лише навчальних підручників та мережі Internet (менше 10 джерел); етика посилань не дотримана; 5 – залучені матеріали навчальних підручників, посібників, періодичних видань, довідників та мережі Internet; етика посилань дотримана частково; 10 – залучені матеріали навчальних підручників, посібників, монографій, довідників, періодичних видань та мережі Internet; етика посилань дотримана.
4	Наявність елементів творчого пошуку, обґрунтування власної думки, самостійність	0-10	0 – у роботі відсутні елементи творчого пошуку та обґрунтування власної думки; 5 – у роботі наявні елементи творчого пошуку, але власна думка недостатньо обґрунтована; 10 – робота самостійна; наявні елементи творчого пошуку та власна думка обґрунтована.
5	Відповідність оформлення курсової роботи встановленим вимогам	0-10	0 – текст курсової роботи оформлено зі суттєвими порушеннями встановлених вимог; 5 – текст курсової роботи оформлено з незначними порушеннями вимог; 10 – текст курсової роботи оформлено відповідно до вимог.
6	Вчасність виконання курсової роботи	0-5	0 – студент невчасно виконував роботу на усіх етапах; 5 – студент вчасно виконував курсову роботу на всіх етапах.
7	Виступ студента на захисті	0-10	0 – виступ студента поверхневий; 5 – виступ студента неповний, порушена

			логіка викладу; 10 – виступ студента аргументований, змістовний, логічно побудований.
8	Розуміння основних складових, етапів курсової роботи	0-10	0 – студент не може пояснити тему, мету, предмет дослідження; 5 – студент може обґрунтувати доцільність обрання теми дослідження, формулює основні складові роботи; 10 – окрім усвідомленого формулювання основних складових роботи, студент визначає її перспективність та важливість результатів.
9	Повнота, глибина висновків, обґрунтування відповідей на питання	0-15	0 – студент не може дати відповідь на поставлені запитання, не може сформулювати підсумків роботи; 5 – студент дає неповні, поверхневі, неґрунтовні відповіді; 10 – студент дає достатньо повні й обґрунтовані відповіді на поставлені питання; 15 – студент дає повні, глибокі, обґрунтовані відповіді на поставлені питання і формулює власні пропозиції щодо подальшої розробки теми дослідження.

ДОДАТКИ

Додаток 1. Орієнтовний календарний план виконання курсової роботи

№	Назва етапу курсової роботи	Термін виконання	Примітка
1	Вибір теми. З'ясування стану вивчення проблеми у спеціальній літературі. Складання бібліографії		
2	Складання плану курсової роботи та узгодження його з керівником		
3	Уточнення мети, завдань та обґрунтування концепції роботи		
4	Написання теоретичної частини		
5	Підбір методів наукового дослідження		
6	Проведення дослідження (інтерпретація тексту художнього твору)		
7	Опрацювання отриманих результатів		
8	Написання практичної частини		
9	Написання вступу та висновків		
10	Оформлення роботи		
11	Подача попереднього варіанту курсової роботи керівнику		
12	Доопрацювання курсової роботи згідно із зауваженнями і порадами керівника		
13	Подача остаточного варіанту курсової роботи		
14	Підготовка до захисту		
15	Захист курсової роботи		

Студент _____

Керівник _____

« ____ » _____

Додаток 2. Зразок оформлення титульної сторінки

Форма № Н- 9.02

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Кафедра англійської філології та методики викладання іноземних мов

КУРСОВА РОБОТА

з дисципліни «Зарубіжна література»

на тему «.....»

Студентки 2 курсу групи СО-21
Спеціальності 014 Середня освіта
(Мова і література (англійська))

.....

Керівник:

Національна шкала _____

Кількість балів: ____ Оцінка: ECTS _____

Члени комісії:

(підпис)

(прізвище та ініціали)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Додаток 3. Зразок оформлення змісту курсової роботи

Зміст

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. НАЗВА

1.1.....

1.2.....

РОЗДІЛ 2. НАЗВА

2.1.....

2.2.....

ВИСНОВКИ

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

ДОДАТКИ(якщо є)...

Примітка. Назви розділів не повторюють назви роботи, а розкривають її.

Додаток 4 Зразок оформлення Вступу

ВСТУП

Текст Текст Текст Текст Текст Текст Текст Текст Текст Текст Текст
Текст Текст Текст Текст Текст Текст Текст Текст Текст Текст Текст
Текст Текст Текст Текст Текст Текст Текст Текст Текст Текст Текст

Актуальність дослідження полягає в тому, що

Текст Текст Текст Текст Текст Текст Текст Текст Текст Текст Текст

Об'єкт дослідження: Текст Текст Текст Текст Текст Текст Текст
Текст Текст Текст Текст

Предмет дослідження: Текст Текст Текст Текст Текст Текст
Текст Текст Текст Текст

Мета курсової роботи: Текст Текст Текст Текст Текст Текст
Текст Текст Текст Текст

У відповідності з метою ставляться такі **завдання:** Текст Текст
Текст Текст Текст Текст Текст Текст Текст

Практичне значення полягає у Текст Текст Текст Текст Текст
Текст Текст Текст Текст

Структура курсової роботи: дана робота складається Текст
Текст Текст Текст Текст Текст Текст Текст

Аналіз спеціальної наукової літератури Текст Текст Текст
Текст Текст Текст Текст Текст Текст

Додаток 5. Правила оформлення списку використаної літератури

Монографії, підручники, посібники

Галич О. Теорія літератури : підручник / О. Галич, В. Назарець, Є. Васильєв ; [за наук. ред. Олександра Галича]. – Київ : Либідь, 2001. – 488 с.

Павличко С. Дискурс модернізму в українській літературі : монографія / Соломія Павличко. – Київ : Либідь, 1999. – 447 с.

Зарубежная эстетика и теория литературы XIX – XX в.в. : трактаты, статьи, эссе / [сост., общ. ред. Г. К. Косикова] – Москва : Изд-во МГУ, 1987. – 510 с.

A Handbook of Critical Approaches to Literature / [Wilfred L. Guerin, Earle Labor, Lee Morgan, Jeanne C. Reesman, John R. Willingham]. – New York : Oxford University Press, 2005. – 424 p.

Bhabha H. K. The Location of Culture / Homi K. Bhabha. – London ; New York : Routledge, 1994. – 285 p.

Багатотомні видання

Історія української літератури : [у 8-ми т.]. / [ред. колегія Є. П. Кирилюк (голова) та ін.]. – Київ : Наук. думка, 1969. – (АН Української РСР Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка).

Т. 4. – Кн. 2 : Література 70 – 90 років : [авт. О. Є. Засенко, Н. Л. Калениченко, А. А. Каспрук та ін. ; відп. ред. О. Є. Засенко]. – 451 с.

Складові

• книги:

Барт Р. Від твору до тексту / Ролан Барт // Слово. Знак. Дискурс : [антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / за ред. М. Зубрицької]. – Львів : Літопис, 2001. – С. 491–496.

Garratt R. F. Tradition and Isolation / Robert F. Garratt // Modern Irish Poetry: Tradition and Continuity from Yeats to Heaney / Robert F. Garratt. – Berkley, Los Angeles : University of California Press, 1989. – P. 16–43.

• збірника:

Жулинський М. Традиція і проблема ідейно-естетичних пошуків в українській літературі кінця ХІХ – початку ХХ століть / Микола Жулинський // Записки Наукового Товариства ім. Т. Г. Шевченка. – Том ССХХІV. Праці філологічної секції. – Львів, 1992. – С. 141–153.

• журналу:

Гомон П. До проблеми сучасного прочитання літературних творів / П. Гомон // Дивослово. – 2001. – № 2. – С. 41–43.

Матеріали конференцій

Наративні виміри літератури : матеріали Міжнародної конференції з наратології, (Тернопіль, 23–24 жовтня 2003 р.) / [упор. І. В. Папуша] // Studia methodologica. Вип. 16. – Тернопіль : Редакційно-видавничий відділ

ТНПУ, 2005. – 330 с.

Складові збірника матеріалів конференцій

Гром'як Р. Проблема включення українських традицій у сучасну наратологію / Р. Гром'як // Наративні виміри літератури : матеріали Міжнародної конференції з наратології, (Тернопіль, 23–24 жовтня 2003 р.) / упор. І. Папуша // *Studia methodologica*. Вип. 16. – Тернопіль : Редакційно-видавничий відділ ТНПУ, 2005. – С.10–19.

Словники

Літературознавчий словник-довідник / авт.-уклад. Р. Т. Гром'як, Ю. І. Ковалів та ін. – Київ : ВЦ «Академія», 1997. – 752 с.

Автореферати дисертацій

Будний В. Літературно-критичний естетизм доби українського модерну : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.01.01 «Українська література» / В. В. Будний. – Львів, 1997. – 20 с.

Інтернет-видання:

Бойніцька О. С. Вікторіанці та псевдовікторіанці: трансформація вікторіанського наративу в романі М. Ніла «Англійські пасажири» [Електронний ресурс] / О. С. Бойніцька // *Science and Education a New Dimension. Philology*, III(15), Issue: 68, 2015. – Режим доступу : <http://seanewdim.com>

Lamb, Charles. The Essays of Elia [Electronic resource] / Charles Lamb. – Access mode : <http://206.103.79.6/realO/>

Lovecraft H. P. The Rats in the Walls [Electronic resource] / Howard Philips Lovecraft. – Access mode : <http://www.hplovecraft.com/writings/texts/fiction/rw.asp>

Навчально-методичне видання

ВИКОНАННЯ КУРСОВИХ РОБІТ
з дисципліни
«Зарубіжна література»

Методичні рекомендації
до виконання курсових робіт

Укладач І.І. Розман

Тираж 10 пр.

*Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до
Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів
видавничої продукції ДК № 4916 від 16.06.2015 р.*

*Редакційно-видавничий відділ МДУ,
89600, м. Мукачєво, вул. Ужгородська, 26*

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>